

Utlåtande 2009:137 RVII (Dnr 333-740/2009)

Samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande introduktion av nyanlända (flyktingar)
Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms Län, KSL

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Samverkansöverenskommelsen om introduktion av nyanlända mellan kommuner i Stockholms län godkänns, *bilaga 1:1*.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska sluta avtal med kommuner i Stockholms län inom ramen för samverkansöverenskommelsen.

Föredragande borgarrådet Ulf KristerSSon anför följande.

Ärendet

På initiativ av Länsstyrelsen och Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) bildades i september 2007 en samrådsgrupp i länet om introduktion av nyanlända flyktingar. I samrådsgruppen har ingått Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget, KSL, Länsstyrelsen och kommundirektörerna för fem kommuner, däribland Stockholms stad. Samrådsgruppen har tagit fram ett gemensamt visionsdokument "Utgångspunkter för bättre flyktingmottagning" och initierat ett antal regionala utvecklingsprojekt. Som ett led i det regionala utvecklingsarbetet och som grund för ett tätare samarbete mellan kommunerna har KSL utarbetat ett förslag till samverkansöverenskommelse mellan länets kommuner. I överenskommelsen som remissbehandlades under hösten 2008 angavs inriktningen för samverkan, som senare kan leda till andra mer konkreta avtal eller överenskommelser.

I remissomgången svarade stadsledningskontoret att det är positivt att kommunerna genom en överenskommelse åtar sig att verka för en ökad regional samordning och samverkan. Det innebär att kommunernas planering och genomförande av insatser för nyanlända ska undanröja hinder och ge förutsättningar för regional samverkan. Det förutsätter dock ytterligare överenskommelser och avtal mellan kommuner om konkreta insatser. Samverkan med landstinget och statliga myndigheter är också av stor vikt för utvecklingen av introduktionen för nyanlända. Stadsledningskontoret framförde att samverkansöverenskommelsen bör omarbetas och förtydligas i bland annat dessa avseenden.

Den 26 mars 2009 beslöt styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län att godkänna förslaget till samverkansöverenskommelse samt att rekommendera kommunerna i Stockholms län att teckna samverkansöverenskommelse rörande introduktionen av nyanlända.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag ställer mig positiv till samverkansöverenskommelsen rörande introduktion av nyanlända (flyktingar). Målet att uppnå integration där mångfalden genomsyrar alla stadsdelar och alla länets kommuner kräver insatser på både lokal och regional nivå. Genom att samverka kan vi också söka svar på hur regionen kan skapa en samhällsutveckling som ger alla dess invånare lika möjligheter till arbete, utbildning, bostad etc. Genom att samverka kan vi också få ett nödvändigt helhetsperspektiv av integration – och även segregation – i länet.

Möjligheten för den som är nyanländ att kunna bo i en kommun och få etableringsinsatser i en annan ökar dels möjligheterna till mer individanpassade insatser, dels kan det bidra till ökad mångfald i de kommuner som idag har en mer homogen befolkning. Genom ett samverkansavtal kan vi också fortsätta utveckla det samarbete som redan finns, exempelvis sfx-utbildningarna. Jag ställer mig däremot tveksam till att det ska vara ett krav för kommunerna att erbjuda personer bosatta i en annan kommun etableringsinsatser i form av utbildning, arbetslivsinriktade insatser och introduktion. Det gäller även förskoleplatser och utbildningsinsatser inom grund- och gymnasieskola. Utgångspunkten bör snarare vara att detta ska göras i möjligaste mån och då inom de områden där länets kommuner finner det lämpligt att erbjuda insatser

på en regional nivå. Huvudfokus bör ligga på ett mer integrerat län. Överenskommelsen bör ses som ett inriktningsdokument vilket vidare regleras med särskilda avtal.

Bilagor

Bilaga 1 Rekommendation att underteckna överenskommelse om samverkan rörande introduktion av nyanlända med följande underbilagor:

Bilaga 1:1 Samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande introduktion av nyanlända

Bilaga 1:2 Samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända - remissammanställning och förslag

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis
2. Därutöver vill vi framföra följande

Vi lever i ett starkt segregerat län. Självfallet påverkar detta i mycket hög utsträckning förutsättningarna för flyktingar att bosätta sig och få ett arbete till sin försörjning.

Det är därför positivt att länets kommuner samverkar för att hitta bra lösningar för introduktionen av nyanlända flyktingar.

Ännu viktigare är dock att alla kommuner tar sitt ansvar och bygger hyreslägenheter till rimliga hyror, så att flyktingar permanent kan bosätta sig i rika kommuner. En samverkansöverenskommelse får aldrig användas som ett sätt att smita ifrån detta ansvar.

Även Stockholms stad måste börja prioritera mångfalden genom att bygga hyresrätter i socioekonomiskt välmående områden. Dagens politik med utförsäljning av allmännyttan har tvärtom ökat segregationen i staden, vilket också försämrar vårt flyktingmottagande.

Vi vill att alla kommuner ska vara skyldiga att ha ett flyktingmottagande. För att samverkan mellan kommuner ska leda till något långsiktigt bra för individen måste det vara frivilligt för individen och hänsyn tas till hela familjens behov av bostad, utbildning och sysselsättning.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s) enligt följande.

Vi tycker att det är bra med en samverkansöverenskommelse mellan länets kommuner. Vi anser dock att samtliga kommuner i länet måste bidra till helheten och ta ett ansvar och planera för mottagandet av nyanlända.

Någon starkare skrivning gällande bosättningsfrågan finns inte i den slutgiltiga versionen av samverkansöverenskommelsen. Styrelsen för kommunförbundet Stockholms län har dock behandlat frågan om bosättningsproblematiken. Förbundet föreslår att en samordning av introduktionsplatser inkluderas i de kommande förhandlingarna med Länsstyrelsen angående en ny avtalsperiod om kommunplatser från och med 2010. Vidare hävdar förbundet att bosättningsfrågan måste hanteras ur både ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv. Det kortsiktiga perspektivet innefattar att dra lärdomar från de projekt som finns i länet. Det påpekas också att migrationsverkets uppdrag gällande organiserad vidareflytt måste beaktas.

Ett långsiktigt arbete är planerat i och med genomförandearbetet RUFS 2010. landstingets Regionplane- och trafikkontor har uppdrag i och med RUFS att förebygga boendesegregation genom regional planeringssamverkan. En ansökan på förstudie har på regional nivå, Regionala bostadsgruppen, gällande boendesegregationen avgivits till Tillväxtverket.

De förslag som har lämnats av kommunförbundet Stockholms län adresserar ej i tillräcklig utsträckning bosättningsproblematiken i Stockholms län. Det saknas följaktligen konkreta förslag för att uppnå en godtagbar spridning i bosättningen av nyanlända. Effekterna av samverkansöverenskommelsen bedöms dessutom bli ytterst marginella. Vi förutsätter att samverkansöverenskommelsen följs av fler och kraftfullare åtgärder i framtiden som bygger på de idag existerande bosättningsprojekten, men också tar nya ansatser.

Det är av yttersta vikt att KSL inser att det uppdrag som vilar på förbundet i första hand syftar till att uppnå en jämnare spridning av de asylsökande och flyktingar i länet. Det är inte meningsfullt att vidta åtgärder som inte adresserar denna utmaning, eftersom detta är själva grunden för att uppnå en god introduktion för individen och som på så sätt kan bli självförsörjande. Stora koncentrationer av flyktingar i så kallade utanförskapsområden skapar inlåsningseffekter och motverkar på så sätt arbetslinjen.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Det är i grunden bra med ökad samverkan över kommungränserna om det är till gagn för de nyanlända. Aktörerna måste dock säkerställa att insatserna är långsiktiga, det vill säga att en nyanländ inte riskerar att falla mellan stolarna när introduktionsperioden på 18 månader är över. Det är heller inte specificerat vad "underlätta nyanländas möjligheter till val av boende i hela länet" innebär. Det är viktigt att rätten till eget boende inte inskränks. Ett av de största hindren för att underlätta val av boende är

dessutom brist på billiga hyreslägenheter. Det måste till politiska beslut utöver denna överenskommelse för att åstadkomma detta.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Samverkansöverenskommelsen om introduktion av nyanlända mellan kommuner i Stockholms län godkänns, *bilaga 1:1*.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska sluta avtal med kommuner i Stockholms län inom ramen för samverkansöverenskommelsen.

Stockholm den 9 september 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
CARIN JÄMTIN

Ulf Kristersson

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert* och *Teres Lindberg* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

På initiativ av Länsstyrelsen och Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) bildades i september 2007 en samrådsgrupp i länet om introduktion av nyanlända flyktingar. I samrådsgruppen har ingått Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget, KSL, Länsstyrelsen och kommundirektörerna för fem kommuner, däribland Stockholms stad. Samrådsgruppen har tagit fram ett gemensamt visionsdokument "Utgångspunkter för bättre flyktingmottagning" och initierat ett antal regionala utvecklingsprojekt. Som ett led i det regionala utvecklingsarbetet och som grund för ett tätare samarbete mellan kommunerna har KSL utarbetat ett förslag till samverkansöverenskommelse mellan länets kommuner. I överenskommelsen som remissbehandlades under hösten 2008 angavs inriktningen för samverkan, som senare kan leda till andra mer konkreta avtal eller överenskommelser.

I remissomgången svarade stadsledningskontoret att det är positivt att kommunerna genom en överenskommelse åtar sig att verka för en ökad regional samordning och samverkan. Det innebär att kommunernas planering och genomförande av insatser för nyanlända ska undanröja hinder och ge förutsättningar för regional samverkan. Det förutsätter dock ytterligare överenskommelser och avtal mellan kommuner om konkreta insatser. Samverkan med landstinget och statliga myndigheter är också av stor vikt för utvecklingen av introduktionen för nyanlända. Stadsledningskontoret framförde att samverkansöverenskommelsen bör omarbetas och förtydligas i bland annat dessa avseenden.

Den 26 mars 2009 beslöt styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län att godkänna förslaget till samverkansöverenskommelse samt att rekommendera kommunerna i Stockholms län att teckna samverkansöverenskommelse rörande introduktionen av nyanlända.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 april 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att kommunerna genom en överenskommelse

åtar sig att verka för en ökad regional samordning och samverkan. Avtalet undanröjer hinder och ger bättre förutsättningar för regional samverkan då beslut om, planering och genomförande av insatser för nyanlända ska verkställas. Det gäller både för att nyanlända bosatta i staden ska få möjlighet att ta del av insatser i andra kommuner och att nyanlända från andra kommuner ska kunna erbjudas insatser i stadens verksamheter i egen regi eller upphandlade. För att samverkansöverenskommelsen ska få genomslag i praktiken måste dock staden komma överens i särskilda avtal med kommuner om reglering av samarbetet om konkreta insatser, till exempel om kostnader och omfattning.

Stadsledningskontoret anser att det är bra med en överenskommelse om samverkan mellan länets kommuner. Överenskommelsen ska ses som ett inriktningsdokument som vidare ska regleras med särskilda avtal. Stadsledningskontoret bedömer att staden och kommunerna endast i möjligaste mån kan erbjuda nyanlända kvinnor och män utbildnings-, arbetslivsinriktade och övriga introduktionsinsatser, oavsett i vilken kommun en person är bosatt samt nyanlända barn och ungdomar förskoleplatser samt utbildningsplatser inom grund- och gymnasieskola, oavsett i vilken kommun de är bosatta. Enligt stadsledningskontoret är det inte rimligt att detta är ett krav för kommunerna. Samverkansöverenskommelse innebär i sig inga tillkommande kostnader för staden.

Stadsledningskontoret föreslår att samverkansöverenskommelsen om introduktion av nyanlända mellan kommuner i Stockholms län godkänns, bilaga. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslås få i uppdrag att sluta avtal med kommuner i Stockholms län inom ramen för samverkansöverenskommelsen. Vidare föreslås att kommunstyrelsen, under förutsättning att kommunfullmäktige godkänner samverkansöverenskommelsen, ger stadsdirektören i uppdrag att teckna överenskommelse.